

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาสภาพและความต้องการในการทำวิจัยชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัยชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการทำวิจัยชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาและความต้องการในการวิจัยชั้นเรียนของครูผู้สอนและครูวิชาการโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากร เป็นครูสายปฏิบัติการสอนและครูวิชาการโรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 ซึ่งเป็นครูผู้สอนจำนวน 246 คน และครูวิชาการโรงเรียนจำนวน 245 คน รวมทั้งหมด 491 คน การเลือกตัวอย่างประชากร ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีอยู่ 2 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนและแบบสอบถามสำหรับครูวิชาการโรงเรียน ซึ่งทั้งสองชุดนี้มีข้อความอย่างเดียวกัน แบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพการทำวิจัยชั้นเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัยชั้นเรียน

3 ด้าน คือ สภาพปัญหาในชั้นเรียน กระบวนการทำวิจัยชั้นเรียน การใช้ประโยชน์ และการเผยแพร่ผลการวิจัยชั้นเรียน ลักษณะของแบบสอบถามในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 นี้เป็นแบบสำรวจรายการ ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยชั้นเรียน เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในด้านความรู้และทักษะในการทำวิจัย การสนับสนุนการทำวิจัย แหล่งความรู้ และเครื่องอำนวยความสะดวก ปัญหาส่วนตัวของผู้ทำวิจัยและการนำผลการวิจัยชั้นเรียนไปใช้ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 4 ความต้องการในการทำวิจัยชั้นเรียน เพื่อศึกษาความต้องการในด้านความรู้และทักษะในการทำวิจัย แรงจูงใจและการสนับสนุน งบประมาณ เวลา แหล่งค้นคว้า และเครื่องอำนวยความสะดวก ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 455 ฉบับ จากจำนวนที่ส่งไป 491 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.67 และใช้เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถามตอนที่ 1, 2 ใช้การหาจำนวนและค่าร้อยละ ตอนที่ 3, 4 ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบสภาพปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการทำวิจัยชั้นเรียนระหว่างครูผู้สอนกับครูวิชาการ โรงเรียน โดยการหาค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ได้รับเงินเดือนอยู่ในช่วง 4,001-5,000 บาท มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งระหว่าง 11-20 ปี เคยศึกษาวิชาการที่เกี่ยวกับสถิติและการวิจัย โดยวิชาที่ศึกษาคือสถิติและการวิจัยเบื้องต้น สถิติวิจัยและการประเมินผล จากวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และไม่เคยเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่เกี่ยวกับการวิจัย

ตอนที่ 2 สภาพการทำวิจัยชั้นเรียน

ด้านสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน พบว่า ปัญหาโดยทั่วไปของครูในการ

จัดการเรียนการสอนคือครูมีปัญหาด้านการขาดความรู้พิเศษ เช่น ความรู้ทางดนตรี ชำร่ออง การฝีมือ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านการผลิตสื่อและการใช้สื่อ การเรียนการสอน ปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียนส่วนใหญ่เป็นปัญหาการเรียนไม่ทันเพื่อน ทำงานช้า ผลการเรียนต่ำ และปัญหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องเรียนส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความไม่เหมาะสมของขนาดและปริมาณของโต๊ะ เก้าอี้

การแก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยการทําวิจัยชั้นเรียน พบว่า ครูผู้สอนและครูวิชาการ โรงเรียน ร้อยละ 38.90 แก้ปัญหาโดยวิธีการวิจัยชั้นเรียน และครูส่วนใหญ่ทําวิจัยในหัวข้อที่คล้าย ๆ กันคือ การติดตามผลการสอนโดยใช้เทคนิคและสื่อการสอนแบบใหม่ การสำรวจ ศึกษาหาสาเหตุของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน การติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนว การทดลองจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อที่ครูผลิตขึ้นมาเอง

การแก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยวิธีการอื่นที่ไม่ใช่วิธีการวิจัย ครูผู้สอนและครูวิชาการ โรงเรียน แก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยศึกษาเด็กเป็นรายกรณี ให้ความสนใจในปัญหา ระหว่างครูและผู้ปกครอง แก้ตามสภาพปัญหาเฉพาะหน้าในเรื่องที่ประสบ แก้โดยใช้ประสบการณ์เดิม ใช้การสังเกตสภาพปัญหาและหาทางแก้ไข จัดประชุม สัมมนาครูเพื่อหาทางแก้ปัญหา

ด้านสภาพการทําวิจัยชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ในการทําวิจัยชั้นเรียนส่วนใหญ่แหล่งที่มาของปัญหามาจากประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน การเลือกและกำหนดปัญหาการวิจัยนั้น ครูผู้ทําวิจัยจะคํานึงว่าปัญหานั้นต้องเป็นปัญหาที่อยู่ใน ประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนประจำ ก่อนทําวิจัยส่วนใหญ่มักมีการวางแผนในเรื่องการ เก็บรวบรวมข้อมูล รูปแบบการวิจัยที่ใช้คือการสำรวจ วิเคราะห์ และศึกษาเพื่อหาสาเหตุ บังคับและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดปัญหา แหล่งวิทยาการที่ใช้ศึกษาเมื่อทําวิจัย คือ คําราทง วิชาการ เอกสาร วารสาร ในสาขาที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญให้คําปรึกษา ในการวิจัยชั้นเรียนคือ เพื่อนครูที่มีความรู้ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสังเกตและบันทึก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะสร้างจากความรู้และความสามารถ ประชากรหรือ ตัวอย่างประชากรที่ใช้คือนักเรียนทั้งรายบุคคลและกลุ่มในชั้นเรียนที่สอนและชั้นเรียนอื่น คําสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือร้อยละ ครูผู้สอนและครูวิชาการส่วนใหญ่จะมีการบันทึกผลการวิจัย งบประมาณที่ใช้ในการทําวิจัยส่วนใหญ่ใช้งบประมาณส่วนตัว และนิยมทําวิจัยในช่วงที่ว่างจากการสอน

ด้านการใช้ประโยชน์และเผยแพร่ผลการวิจัยชั้นเรียน พบว่า ครูผู้ทำวิจัยชั้นเรียนส่วนใหญ่มีการนำผลวิจัยชั้นเรียนไปใช้ โดยนำไปใช้แก้ปัญหาที่ทำวิจัยโดยตรง และผลการวิจัยสามารถแก้ปัญหาได้ในระดับพอใช้ มีครูส่วนน้อย เท่านั้นที่เผยแพร่ผลงานวิจัย และถ้าพิจารณาในส่วนที่มีการเผยแพร่จะเห็นว่า วัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ก็เพื่อจะให้ผู้สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำความรู้ไปแก้ ป้องกันปัญหาและพัฒนางานที่รับผิดชอบให้ดียิ่งขึ้น ผลการวิจัยส่วนใหญ่เผยแพร่ในลักษณะที่เป็น เอกสารทางวิชาการ รายงานผลการวิจัยและเทคนิคที่ใช้ คือการจัดทำรายการการวิจัยให้ตรงและเหมาะสมกับผู้ใช่ นอกจากนี้ครูผู้สอนละครวิชาการ โรงเรียนนี้ยังระบุอีกว่า มีการนำผลการวิจัยชั้นเรียนไปใช้เสริมความรู้ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน ส่วนการเผยแพร่ก็ได้ระบุเพิ่มเติม มีการเผยแพร่ในลักษณะแบบถาม-ตอบ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยชั้นเรียน คือ การทำวิจัยชั้นเรียนควรให้นักเรียน เป็นประชากรหรือตัวอย่างประชากรโดยตรง ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณและบุคลากรไว้ช่วยเหลือครูผู้ทำวิจัย เป็นต้น

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยชั้นเรียนและสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาพบว่า

ในด้านความรู้และทักษะในการทำวิจัย โดยส่วนรวมจะมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยปัญหาที่พบบ่อยคือ ปัญหาความรู้และทักษะในการดำเนินการวิจัย การใช้ค่าสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนสาเหตุของปัญหาครูผู้สอนและครูวิชาการโรงเรียนระบุว่ามาจากการไม่เคยศึกษาหรืออบรมความรู้และทักษะทางการวิจัย ขาดประสบการณ์ในการทำวิจัย

ในด้านการสนับสนุนจากบุคคลและหน่วยงาน โดยมากจะมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยปัญหาที่พบบ่อยคือ ปัญหาการไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ และจากบุคลากรผู้ช่วยวิจัย ส่วนสาเหตุของปัญหาระว่ามีสาเหตุมาจากกลุ่มโรงเรียน หน่วยงาน ชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน ยังขาดความสนใจและไม่เห็นประโยชน์ของการวิจัยอย่างแท้จริง

ในด้านแหล่งความรู้และ เครื่องอำนวยความสะดวก โดยส่วนรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง และมีปัญหาในระดับมากในเรื่องขาดแหล่งความรู้ในการค้นคว้าตำราและเอกสารอ้างอิง ส่วนสาเหตุของปัญหามาจากที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน เช่น โรงเรียนขนาดเล็กและอยู่ห่างไกลทำให้ไม่มีแหล่งความรู้ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการทำวิจัย

ในด้านส่วนตัวของผู้ทำวิจัย โดยส่วนรวมจะมีปัญหาทางด้านนี้ในระดับมาก โดยปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ ผู้ทำวิจัยไม่มีเวลาและงบประมาณในการทำวิจัย สาเหตุของปัญหามาจากครุมีเวลาน้อย ยากจน ขาดความมั่นใจ และมีงานอื่น เป็นงานประจำอยู่แล้ว

ในด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ โดยส่วนรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ยกเว้นปัญหาเรื่องการขาดงบประมาณสนับสนุนในการนำผลการวิจัยไปใช้ เป็นปัญหาในระดับมาก ส่วนสาเหตุของปัญหามาจากครุผู้ทำวิจัยไม่มีความมั่นใจหรือไม่แน่ใจว่า ผลการวิจัยจะใช้ได้ และผู้ใช้ผลการวิจัยนำผลการวิจัยไปใช้โดยไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในด้านการ เปรียบ เทียบสภาพปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยชั้นเรียน ระหว่างครุผู้สอนและครุวิชาการโรงเรียน ปรากฏว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยชั้นเรียนของครุผู้สอนและครุวิชาการโรงเรียนไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ส่วนข้อ เสนอแนะ เพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาอื่น ๆ ในการทำวิจัยชั้นเรียน ได้แก่ ครูขาดประสบการณ์ทางการวิจัย ขาดการประสานงาน การประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานการวิจัย และขาดตัวอย่างงานวิจัยชั้นเรียนที่จะเป็นแนวทางในการทำวิจัย

ตอนที่ 4 ความต้องการในการทำวิจัยและความต้องการความช่วยเหลือในการทำวิจัยชั้นเรียน ตลอดจนข้อ เสนอแนะ เพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการที่นอกเหนือจากการวิจัยที่กำหนด ผลการวิจัยปรากฏว่า

ด้านความรู้และทักษะในการทำวิจัย ครุผู้สอนและครุวิชาการโรงเรียนมีความต้องการทางด้านนี้ โดยส่วนรวมในระดับมาก โดยส่วนใหญ่จะมีความต้องการความรู้และทักษะในการสร้าง เครื่องมือ เพื่อ เก็บรวบรวมข้อมูล และความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย

ด้านแรงจูงใจและการสนับสนุนในการทำวิจัย ครูผู้สอนและครูวิชาการ โรงเรียนมีความต้องการทางด้านนี้โดยส่วนรวมในระดับมาก โดยส่วนใหญ่ต้องการให้มีผู้เชี่ยวชาญสำหรับคอยให้คำปรึกษาในการทำวิจัย และต้องการให้มีการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ครูทำ และมีการทดลองใช้อย่างได้ผลดีมาแล้ว

ด้านงบประมาณในการทำวิจัย ครูผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการทางด้านนี้โดยส่วนรวมในระดับมาก โดยส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดงบประมาณสนับสนุนการวิจัยให้ทันเวลา และควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยแก่ครูทุกปี

ด้านเวลาในการทำวิจัย ครูผู้สอนและครูวิชาการ โรงเรียนมีความต้องการทางด้านนี้โดยส่วนรวมในระดับมาก โดยส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบกำหนดให้ผู้มีโครงการการวิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยถือว่าเป็นเวลาหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนประจำ และให้สิทธิ์แก่ผู้ปฏิบัติการสอนมาระยะหนึ่งลาไปทำวิจัยโดยได้รับเงินเดือนตามปกติ

ด้านแหล่งความรู้และเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย ครูผู้สอนและครูวิชาการ โรงเรียนมีความต้องการทางด้านนี้โดยส่วนรวมในระดับมาก และมีความต้องการในระดับมากที่สุดในเรื่องการจัดให้มีแหล่งความรู้ในระดับอำเภอ โดยรวบรวมเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยไว้อย่างเพียงพอ และความต้องการในระดับมากส่วนใหญ่ต้องการ เอกสารแจ้งรายชื่อหนังสือ บทความ วารสาร และงานวิจัยใหม่ ๆ ซึ่งควรจะมีการจัดส่งมายังโรงเรียนเป็นประจำ

ในการ เปรียบ เทียบความต้องการในการทำวิจัยและความต้องการความช่วยเหลือในการทำวิจัยชั้นเรียนระหว่างครูผู้สอนและครูวิชาการโรงเรียน ปรากฏว่า ครูผู้สอนและครูวิชาการ โรงเรียนมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความต้องการด้านงบประมาณที่ควรจัดสรรแก่ครูโดยตรงไม่ควรจัดมาสู่โรงเรียน

ข้อ เสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการที่นอกเหนือจากรายการที่กำหนด คือครูผู้สอนและครูวิชาการโรงเรียนได้ระบุว่า ส่วนใหญ่ต้องการเครื่องพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ เครื่องคิด เลขแบบใช้ไฟฟ้า ควรมีการนำผลการวิจัยไปใช้ให้มากที่สุด โดยผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมรับรู้ มีการจัดตั้งศูนย์กลางการวิจัยในระดับกลุ่มโรงเรียนและระดับอำเภอ

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพและความต้องการในการทำวิจัยชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา - ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาในชั้นเรียน สภาพการทำวิจัยชั้นเรียน ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย และความต้องการในการทำวิจัย อีกทั้งข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวซึ่งสามารถอภิปรายดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนและครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ได้รับเงินเดือนอยู่ในช่วง 4,001-5,000 บาท มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งอยู่ในช่วง 11-20 ปี เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานทางการวิจัย โดยได้รับความรู้จากการศึกษาทางวิชาการที่เกี่ยวกับสถิติและการวิจัย เช่น วิชาสถิติและการวิจัยเบื้องต้น สถิติ วิจัยและการประเมินผล จากวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จากข้อมูลเหล่านี้ผู้วิจัยคิดว่า น่าจะเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นสำหรับครูที่จะสามารถทำวิจัยชั้นเรียนได้ เพราะครูผู้สอนและครูวิชาการโรงเรียนอยู่ในวัยที่ยังเป็นหนุ่ม เป็นสาว ซึ่งน่าจะมีผลในด้านความกระตือรือร้น ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตน อีกทั้งเป็นวัยที่ต้องการความก้าวหน้าในอาชีพการงาน และการที่คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ได้กำหนดให้ครูสามารถใช้ผลการวิจัยชั้นเรียนเป็นผลงานทางวิชาการ ในการขอเลื่อนตำแหน่งจากอาจารย์ 2 เป็นอาจารย์ 3 (ช.ชนบท 2531 : 7) ทำให้ครูซึ่งส่วนมากอยู่ในช่วงอาจารย์ 2 ต้องการผลงานการวิจัยชั้นเรียนเพื่อนำเสนอ ก.ค. ในการขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ประกอบกับประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามก็อยู่ในช่วง 11-20 ปี ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ที่คลุกคลีกับการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาสามารถที่จะได้รับรู้ถึงสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งเป็นผู้ที่มีเงินเดือนในระดับที่สามารถใช้จ่ายในการทำวิจัยได้โดยไม่เดือดร้อน

คุณสมบัติอีกด้านหนึ่งของครูผู้สอนและครูวิชาการโรงเรียนที่พอจะเป็นพื้นฐานในการทำวิจัยชั้นเรียนได้คือ เป็นผู้ที่เคยศึกษาวิชาการที่เกี่ยวกับสถิติและการวิจัยมาแล้ว ถึงแม้ว่าส่วนมากไม่เคยเข้ารับการอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการวิจัยมาก่อน แต่พื้นฐานนี้คงพอ

ที่จะช่วยให้ครูทำวิจัยชั้นเรียนได้ เพราะการวิจัยชั้นเรียนที่ ก.ค. กำหนดนั้นมีใช้ผลงานการวิจัยในลักษณะเดียวกันกับที่นิลิตระดับปริญญาโทมาบันทึกและดุษฎีบัณฑิต ซึ่งการทำวิจัยในระดับนั้นต้องอาศัยหลักสถิติและคณิตศาสตร์อย่างจริงจัง (ช.ชนมท 2531 : 7) แต่จะเป็นการประเมินผลงานการสอนของครู เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียน และการสอนของครูเองจะเป็นการวิจัยในลักษณะ สอน - ประเมิน - จัดบันทึกผลการประเมิน และการแก้ปัญหาเอาไว้ (กมล สุตประเสริฐ 2531 : 5) ซึ่งการวิจัยในลักษณะดังกล่าวนี้ไม่ใช่เรื่องยากสำหรับครู

2. สภาพปัญหาในชั้นเรียนและการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนในด้านต่าง ๆ จะเห็นว่าปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน และปัญหาที่เกิดจากตัวของนักเรียนเป็นปัญหาที่คิดเป็นเปอร์เซ็นต์มาก และเมื่อพิจารณาเฉพาะด้านจะเห็นว่า ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนส่วนมากจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าน่าจะมีสาเหตุมาจากการขาดความรู้และทักษะในการใช้และผลิตสื่อของครู รวมไปถึงการที่ครูขาดงบประมาณและไม่มีเวลาเพียงพอในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ปัญหานี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุพา ประถมภักดิ์ และคณะ (อ้างถึงใน พูนสุข เรื่องไทย, อรรถพรหม พรสีมา 2529 : 3-4) ซึ่งศึกษาปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการจัดและใช้อุปกรณ์การสอนคือ ขาดงบประมาณ ไม่มีเวลา และไม่มีความรู้ ความสามารถในการจัดทำสื่อ ซึ่งควรที่จะมีการวิจัยและจัดอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านนี้แก่ครูในโรงเรียนประถมศึกษา

สำหรับปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียน ปรากฏว่า ส่วนมากเป็นปัญหาเกี่ยวกับการเรียนไม่ทันเพื่อน ทำงานช้า ผลการเรียนต่ำ ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาทางด้านนี้น่าจะมีสาเหตุมาจากความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน รวมถึงสภาพแวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียน เรื่องนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของ เดโช สวานานนท์ (อ้างถึงใน สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ 2529 : 275) ได้สรุปพัฒนาการทั่วไปของเด็กไว้ว่า อัตราการพัฒนาการและระดับพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของร่างกายของเด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน และสภาพแวดล้อมทางบ้านมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็กด้วย นอกจากนี้ผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (อ้างถึงใน พูนสุข เรื่องไทย, อรรถพรหม พรสีมา 2529 : 30) ได้ทำการวิจัยพบว่า คุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียง-

เหนือ มีความสามารถพื้นฐานต่ำกว่านักเรียนในภาคอื่น ๆ ซึ่งเรื่องนี้คงเป็นสาเหตุอีกอย่างหนึ่งที่นักเรียนในเขตการศึกษา 10 มีปัญหาทางด้านนี้มาก

ส่วนปัญหาอีก 2 ด้านคือ ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูและปัญหาด้านสภาพทั่วไปของห้องเรียนมีปัญหาที่คิด เป็น เปอร์เซนต์น้อย ฉะนั้นการทำวิจัยชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นควรมุ่งที่จะทำวิจัย เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนและปัญหาที่เกิดจากตัวของนักเรียน จะทำให้การแก้ปัญหาโดยการทำให้วิจัยชั้นเรียนสอดคล้องกับสภาพปัญหาจริงในโรงเรียนประถมศึกษา

สำหรับการแก้ปัญหาโดยการทำให้วิจัยชั้นเรียน พบว่า มีการแก้ปัญหาโดยการทำให้วิจัยชั้นเรียน ร้อยละ 38.90 ของครูผู้สอนและครูวิชาการโรงเรียน ซึ่งนับได้ว่ามีจำนวนมากพอสมควร ถึงแม้ว่าการทำให้วิจัยชั้นเรียนจะเป็นเรื่องใหม่ สำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษา และครูยังมีประสบการณ์ทางการวิจัยค่อนข้างน้อย แต่ก็ถือได้ว่ามีการตื่นตัวในเรื่องนี้กันมากทั้งนี้คงเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูมีปัญหา มาก ดังที่กล่าวมาแล้วในตอนที่ 2 และครูในโรงเรียนประถมศึกษาเห็นว่า การแก้ปัญหาโดยวิธีการทำให้วิจัย เป็นวิธีการที่จะทำให้ได้ข้อมูลและวิธีการแก้ปัญหาที่เชื่อถือได้ ประกอบกับการที่ครูมีพื้นฐานทางการวิจัยจากการศึกษารายวิชาที่เกี่ยวกับสถิติและการวิจัยมาก่อน จึงให้ความสนใจในการแก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยการทำให้วิจัยเพิ่มขึ้น ซึ่งเรื่องนี้สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2525 : 22) ที่ได้เสนอไว้ว่า การวิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสังคมในปัจจุบันและในอนาคต ทั้งในด้านการวางแผน การจัดดำเนินการด้านการศึกษา การปฏิบัติงาน และการเรียนการสอน กิจกรรมการวิจัยจึงเป็นที่สนใจและทวีความสำคัญขึ้นตามลำดับ และเนื่องจากการวิจัยมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ฉะนั้นการวิจัยจึงมีความสำคัญต่อครูเป็นอย่างมาก ซึ่ง อีระชัย ปุรณโชติ (2532 : 1) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า ครูที่ดีควรชวนขยายทาคความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่ได้ผลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในหน้าที่ของตนให้ได้ผลดียิ่งขึ้นโดยการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนหรือเทคนิควิธีการใหม่ ๆ และนอกจากนี้แรงจูงใจอีกอย่างหนึ่งที่ครูมุ่งทำให้วิจัยชั้นเรียนก็เพื่อที่จะนำผลการวิจัยไปเป็นผลงานทางวิชาการ ซึ่งเรื่องนี้ อีระชัย ปุรณโชติ (2532 : คำนำ) ได้กล่าวไว้ว่า ครูสามารถใช้การวิจัยชั้นเรียนมีส่วนช่วยให้ครูได้รับพิจารณาในการใช้เป็นผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนตำแหน่งตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ได้

การแก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยการทําวิจัยชั้นเรียน เมื่อพิจารณาโดยรวมจะเห็นว่าครูผู้ทําวิจัยชั้นเรียนส่วนใหญ่ทําวิจัยในปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือ ปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียน ซึ่งเรื่องนี้จะเห็นว่า การทําวิจัยขัดแย้งกับสภาพปัญหาในชั้นเรียน เพราะเมื่อพิจารณาสภาพปัญหาในชั้นเรียนจะเห็นว่า ร้อยละของปัญหาที่เกิดจากตัวของนักเรียนมีมากที่สุด จากเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ครูทําวิจัยในปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด คงเป็นเพราะครูผู้ทําวิจัยเห็นว่าการพัฒนาหรือแก้ปัญหาทางการจัดการเรียนการสอนจะมีผลกระทบต่อตัวบุคคลและสังคมที่อยู่รอบ ๆ อันได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหาร โดยเฉพาะนักเรียน ซึ่งผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีจะสามารถช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากตัวของนักเรียนได้ด้วย การทําวิจัยของครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนนี้ สอดคล้องกับการทําวิจัยของ ณีรัฐภา สรรพศรี (2525) ซึ่งทําวิจัยเรื่อง แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในอนาคต ได้ผลการวิจัยว่า การวิจัยการศึกษาในอนาคตจะมีการทําวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยวิธีการใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ได้ ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ครูทําวิจัยชั้นเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ยังจะสามารถช่วยแก้ปัญหาด้านอื่น ๆ ได้ด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อ เรื่องจะพบว่า ครูผู้ทําวิจัยชั้นเรียนส่วนใหญ่ทําวิจัยในหัวข้อเรื่อง การติดตามผลการสอนโดยใช้เทคนิคและสื่อการสอนแบบใหม่ การสำรวจศึกษาหาสาเหตุของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน การทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้สื่อที่ครูผลิตขึ้นมาเอง ตามลำดับ การที่ครูทําวิจัยมากในหัวข้อเรื่องเหล่านี้ ผู้วิจัยเห็นว่า หัวข้อการติดตามผลการสอนโดยใช้เทคนิคและสื่อการสอนแบบใหม่คงเป็นเพราะครูผู้ทําวิจัยต้องการ เสนอและรับแนวคิดใหม่ เพื่อจะได้รับความรู้และถ่ายทอดไปสู่ระบบการประถมศึกษา เพื่อให้บุคลากร หน่วยงาน และผู้ใช้ผลการวิจัย สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณีรัฐภา สรรพศรี (2525) ที่ทําวิจัยเรื่อง แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า นักวิจัยทางการศึกษาในอนาคตจะทําวิจัยในเรื่องที่ผู้ใช้ผลการวิจัยต้องการ ส่วนการวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อที่ครูผลิตขึ้นเอง คงเป็นการวิจัยที่มีผลมาจากสภาพปัญหาดังที่นำเสนอในตอนที่ 2 และครูคงจะหาทางแก้ปัญหาที่ตัวเองประสบอยู่ ซึ่งจะเห็นว่าสภาพปัญหาและการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสอดคล้องกัน การทําวิจัยชั้นเรียนในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้คงมี

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ ต้องการให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้ น่าจะเป็นจากการที่ นายสมชัย วุฒิปรีชา เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวว่า คุณภาพการประถมศึกษาเรียกอีกอย่างหนึ่งก็คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตร ดังนั้นครูจึงต้องยกระดับคุณภาพซึ่งก็คือ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสอนให้สูงขึ้น (2528 : 13) การทำวิจัยชั้นเรียนในหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาจึงน่าจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นของนักเรียน

การแก้ปัญหาโดยวิธีการอื่นที่ไม่ใช่การทำวิจัย ครูผู้สอนและครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่จะแก้ปัญหาโดยการศึกษาเด็ก เป็นรายกรณี การทำความเข้าใจระหว่างครูกับผู้บริหาร แก่ตามสถานการณ์ที่ประสบและอาศัยประสบการณ์เดิม การสังเกตสภาพปัญหาและหาทางแก้ไข การจัดประชุมครู เพื่อหาทางแก้ปัญหา การแก้ปัญหาโดยวิธีการที่กล่าวมา เป็นการแก้ปัญหาที่ถูกวิธี วิธีการแก้ปัญหามางอย่างที่คล้ายกับการแก้ปัญหาโดยวิธีการวิจัย เช่น การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี นอกจากนี้ยังมีการสังเกตสภาพปัญหาและหาทางแก้ไข ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าครูยังไม่เข้าใจในความหมายของการวิจัยชั้นเรียนอย่างแท้จริง จึงทำให้ไม่มั่นใจว่า วิธีการแก้ปัญหของตนเอง เป็นวิธีการแก้ปัญหาโดยวิธีการวิจัย

3. สภาพการทำวิจัยชั้นเรียน

3.1 แหล่งที่มา การเลือกวิธีการกำหนดปัญหาในการวิจัยพบว่า แหล่งที่มาของปัญหาส่วนมากมาจากประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพราะการวิจัยชั้นเรียนจะดำเนินควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน และครูสามารถนำข้อค้นพบจากผลการวิจัยของตน มาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน (ธีระชัย ปุณณโชติ 2532 : 8) จึงทำให้ครูผู้ทำวิจัย เลือกและกำหนดปัญหา โดยเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนประจำ ส่วนสาเหตุคงมาจากการที่ครูต้องการผลการวิจัย เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตน จึงนับได้ว่า การทำวิจัยของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นการวิจัยที่มีประโยชน์มาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ไกวิท ประวาลพฤษ์ (2532 : 10) ที่ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการทำวิจัยไว้ว่า ในการทำวิจัยควรคำนึงถึงการนำผลที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มาก แนวทางการส่งเสริมการวิจัยจึงควร เน้นการวิจัยที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ เช่น ครูจะทำการศึกษาดูว่าการสอนของตนได้ผลหรือไม่ ได้ผลในเนื้อหาใดอันใด เพื่อจะนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการสอน ซึ่งถือว่าครูเลือกปัญหาที่จะวิจัยได้อย่างถูกวิธี

3.2 ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูผู้ทำวิจัยส่วนใหญ่จะมีการวางแผนในการทำวิจัย ในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นสำคัญ เนื่องจากข้อมูลในการวิจัยมีหลายชนิด หลายประเภท หลายลักษณะ โดยเป็นข้อมูลที่สามารถวัดได้และวัดไม่ได้ เช่น จำนวนคน เพศ อายุ ศาสนา การศึกษา คะแนนสอบ ค่าแรง ฯลฯ ซึ่งในการทำวิจัยชั้นเรียนครูทำวิจัยจะต้องเก็บรวบรวมไปพร้อม ๆ กับการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นเมื่อครูจะทำวิจัยชั้นเรียนครูจะต้องมีการวางแผนในการเตรียมเอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่จะใช้ไว้ให้พร้อม เช่น แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินคุณลักษณะ แบบสำรวจรายการ และแบบบันทึกผลการสอน เป็นต้น และต้องมีการทดลองใช้แบบฟอร์มต่าง ๆ เพื่อให้ชำนาญ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ครูผู้ทำวิจัยมีการวางแผนด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้การเก็บรวบรวมข้อมูลยังมีความสำคัญอีกหลาย ๆ ด้าน ซึ่งเรื่องนี้ ลินจง อินทร์พรชัย (2529 : 2) ได้นำเสนอไว้ว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประโยชน์จะช่วยให้ครูวิจัยได้รู้จักและเข้าใจประชากรที่ทำวิจัย เพื่อเป็นการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หาแนวทางในการจัดกิจกรรม ดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับวิธีการทำวิจัย

3.3 ผลการวิจัยปรากฏว่า รูปแบบการวิจัยที่นิยมมากที่สุดคือ การวิจัยเชิงสำรวจ เนื่องจากการทำวิจัยชั้นเรียนเป็นเรื่องใหม่ที่ครูในโรงเรียนประถมศึกษากำลังให้ความสนใจ แต่เนื่องจากครูในโรงเรียนประถมศึกษายังมีประสบการณ์ทางการวิจัยค่อนข้างน้อย ฉะนั้นการวิจัยที่ครูให้ความสนใจที่จะทำจึงเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงสำรวจนี้ อีระชัย ปุณณโชติ (2532 : 4) ได้กล่าวว่า เป็นการศึกษาลักษณะความเป็นจริงตามสภาพ เช่น การสำรวจเจตคติ การสำรวจปัญหาการเรียนการสอน นอกจากนี้การวิจัยเชิงสำรวจยังง่ายสำหรับครูในเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลและการสร้างเครื่องมือวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจนั้นนอกจากจะเป็นที่นิยมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาแล้ว ศิกษานิเทศก์ในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาก็นิยมรูปแบบนี้ ซึ่ง สุภวัฒน์ เวชประติษฐ์ (2532 : 82) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้และพบว่า สิกษานิเทศก์จังหวัดนิยมรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง ทั้งนี้เพราะว่าโครงการบังคับ และมีการวิจัยเชิงสำรวจมากเป็นอันดับสอง เพราะก่อนหน้านี้ไม่มีการบังคับให้ทำการวิจัยเชิงทดลอง และสิกษานิเทศก์ยังได้เสนอแนะว่าไม่ควรที่จะกำหนดรูปแบบการวิจัย ซึ่งก็คิดว่าถ้าไม่มีการกำหนดรูปแบบการวิจัย สิกษานิเทศก์จะทำวิจัยเชิงสำรวจมากที่สุด

3.4 ผลการวิจัยปรากฏว่า แหล่งวิทยาการที่ใช้ศึกษาส่วนมากจะศึกษาจากตำราทางวิชาการ เอกสาร วารสารในสาขาที่เกี่ยวข้อง ที่นี้คงเป็นเพราะแหล่งวิทยาการดังกล่าวหาง่ายและเป็นวิธีการที่ง่ายและสะดวกที่สุด อีกทั้งครูไม่มีเวลาที่จะไปค้นคว้าจากแหล่งวิทยาการอื่น คงจะใช้เวลาที่ว่างจากงานในหน้าที่ศึกษาจากตำราเอง ซึ่งเรื่องนี้ได้มีการกล่าวถึงโดย อรวรรณ ณรงค์ศรีศักดิ์ (2529 : 34) ว่า ในการดำเนินงานวิจัยชั้นเรียนจะช่วยให้ครูได้อ่าน เอกสาร เพิ่ม เติม เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา จากวารสารอื่น ๆ ที่ผลิตออกมา เพื่อเผยแพร่วิทยาการ เพื่อการศึกษา เพื่อจะได้แนวคิดเพิ่มเติม เช่น วารสารพัฒนาหลักสูตร ศึกษาศาสตร์ สารประชาศึกษา วารสารครุศาสตร์ วิจัยสนเทศ วิทยานิพนธ์ ฯลฯ อันจะเป็นผลให้ครูได้รับความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ที่จะนำไปทำวิจัยและแก้ปัญหาที่ประสบอยู่ในชั้นเรียน

3.5 ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำปรึกษาแก่ครูในการทำวิจัยส่วนมากจะเป็น เพื่อนครูที่มีความรู้ในด้านนั้น ๆ ผู้วิจัยเห็นว่าคงเป็นเพราะครูในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นผู้ที่รู้ปัญหาและอยู่ใกล้ชิดปัญหามากที่สุด ส่วนความรู้ทางการวิจัยนั้นส่วนมากก็เคยศึกษาวิชาการที่เกี่ยวกับการวิจัยมาแล้ว นอกจากนี้ความรู้ต่าง ๆ ทางการศึกษาได้มีการเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านทางสื่อมวลชน วารสารและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ซึ่งครูสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเองได้ จึงทำให้ครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความสามารถที่จะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่จะให้คำปรึกษาแก่ครูผู้ทำวิจัยได้ และการที่ครูจะให้บุคคลที่อยู่นอกหน่วยงาน เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิให้คงเป็นเรื่องที่ลำบากมาก เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาอยู่อย่างกระจัดกระจาย บางโรงเรียนก็อยู่ห่างไกล อีกทั้งครูไม่มีเวลาเพียงพอเนื่องจากต้องทำการสอนและเกี่ยวกับเรื่องนี้ สุภวัฒน์ เวชประดิษฐ์ (2532 : 46) ได้ศึกษาการทำวิจัยของศึกษานิเทศก์จังหวัด และพบว่า ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่จะให้คำปรึกษาในการทำวิจัยของศึกษานิเทศก์จังหวัดก็คือ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งก็เป็นบุคลากรที่อยู่ภายในหน่วยงานของตนเองนั่นเอง

3.6 ผลการวิจัยปรากฏว่า วิธีที่ครูใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่จะ ใช้การสังเกตและบันทึกผล และเครื่องมือจะสร้างเองจากความรู้ความสามารถ ผู้วิจัยคิดว่าคงจะมีสาเหตุมาจากการที่การสังเกต เป็นวิธีที่ง่ายและเป็นพื้นฐานสำหรับวิธีการอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับที่ลินจง อินทร์มพรรย์ (2529 : 23) กล่าวว่า ครูผู้ทำวิจัยสามารถสร้างแบบฟอร์มการสังเกตขึ้นได้เอง โดยไม่ต้องลอกเลียนแบบจากของคนอื่น เพราะการสังเกตจะไม่มีรูปแบบที่

แน่นอนตายตัว นอกจากนี้การสังเกตยังสามารถเก็บรวบรวมพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนได้อย่างเที่ยงตรงและกว้างขวางอีกด้วย ลินจง อินทร์มรรย (2529 : 24) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้อีกว่า พฤติกรรมที่สามารถใช้การสังเกตในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ ความตั้งใจในการเรียนหรือการทำงาน ความสนใจ ความมีเหตุผลในการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความคล่องตัวในการทำงาน การกล้าแสดงออก ความอยากรู้อยากเห็น ความรับผิดชอบ การเรียนรู้ต่าง ๆ รอบตัว ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้บางครั้งไม่สามารถใช้เครื่องมืออย่างอื่นวัดได้ นอกจากนี้การสังเกตยังเหมาะสมกับวิธีการวิจัยชั้นเรียนด้วยเพราะกลุ่มตัวอย่างมีไม่มาก และเป็นนักเรียนในชั้นเรียนที่ครูสอนประจำจึงสามารถสังเกตนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

3.7 ผลการวิจัยปรากฏว่า ประชากรหรือตัวอย่างประชากรที่ครูใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนทั้ง เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ในชั้นเรียนที่ทำการสอนและชั้นเรียนอื่น เพราะการวิจัยชั้นเรียนก็คือการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ปัญหาเหล่านี้ก็มักเกิดจากตัวนักเรียนนั่นเอง ซึ่งเรื่องนี้สอดคล้องกับตอนที่ 2 ฉะนั้นการใช้ประชากรที่เป็นนักเรียนจึงถือว่าครูได้แก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด การวิจัยเพื่อแก้ปัญหานักเรียนนี้ในการทำวิจัยในระดับอื่นก็มีการใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนานักเรียนด้วยเหมือนกัน เช่น การทำวิจัยของศึกษานิเทศก์จังหวัด ที่ สุภวัฒน์ เวชประดิษฐ์ (2532 : 79) ได้ทำการศึกษาและพบว่างานวิจัยของศึกษานิเทศก์จังหวัด เน้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนก็คือการยกคุณภาพทางการเรียนการสอน ให้นักเรียนที่นำมาเป็นประชากรในการวิจัยเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3.8 ผลการวิจัยปรากฏว่า ค่าสถิติที่นิยมใช้ในการทำวิจัยคือ ร้อยละ ผู้วิจัยคิดว่าค่าร้อยละเป็นค่าสถิติที่ง่ายต่อการคิดคำนวณและการวิเคราะห์ อีกทั้งสามารถตีค่าความหมายได้ง่าย ครูผู้ทำวิจัยสามารถคิดคำนวณได้โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องคิดคำนวณใด ๆ และแปลค่าออกมาเป็นความหมายได้ทันที ผู้อ่านงานวิจัยในระดับโรงเรียนประถมศึกษาสามารถอ่านได้ ค่าร้อยละจึงเหมาะสมกับการวิจัยชั้นเรียนที่ทำวิจัยโดยครูโรงเรียนประถมศึกษา อีระชัย ปุณณโชติ (2532 : 30) ได้กล่าวถึงการเลือกใช้ค่าสถิติให้เหมาะสมไว้ว่า สถิติที่จำเป็นต้องใช้ในการทำวิจัยมีมากมาย ซึ่งผู้วิจัยจะต้องรู้จักเลือกและนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องและรูปแบบที่ตนทำวิจัย การวิจัยชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่มีกลุ่มตัวอย่างไม่มากและมีจุดประสงค์ที่จะไม่

อ้างอิงไปยังประชากรจำนวนมากทั่วประเทศ จึงไม่จำเป็นจะต้องใช้ค่าสถิติขั้นสูงหรือมากมายนัก และค่ากล่าวนี้ยังสอดคล้องกับ วัลลภ กันทรพย (2531 : 1) ที่กล่าวไว้ว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษาสามารถทำวิจัยได้แม้จะมีความรู้ทางสถิติน้อย แต่ถ้ารู้ความคิดรวบยอด (concept) และรู้วิธีการนำไปใช้ก็สามารถใช้ค่าสถิติง่าย ๆ ในการทำวิจัยได้ คำร้อยละ เป็นค่าสถิติที่ง่าย ครูผู้ทำวิจัยเคยใช้ค่าสถิตินี้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้ง เป็นค่าสถิติที่เหมาะสมกับการวิจัยเชิงสำรวจที่ครูนิยมทำ

3.9 ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูผู้ทำวิจัยส่วนใหญ่บันทึกผลการวิจัยทั้งนี้คงเป็นเพราะครูต้องการผลงานเก็บไว้เพื่อแก้ปัญหาและอ้างอิงในการทำวิจัยต่อไป และจะได้นำผลการวิจัยไป เป็นผลงานทางวิชาการในการขอ เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น การบันทึกผลการวิจัยนี้ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งในการทำวิจัยชั้นเรียน ซึ่ง ประนอม สุรัสวดี (2529 : 1) กล่าวไว้ว่า การเขียนรายงานการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ทำให้งานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ โดยการบันทึกไว้เป็นหลักฐานที่จะนำไปเผยแพร่ อ้างอิง และใช้ประโยชน์ในวงการศึกษา การเขียนรายงานการวิจัยมีความสำคัญ ซึ่ง ประนอม สุรัสวดี ยังได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้อีกว่า การเขียนรายงานการวิจัยจะช่วยให้ครูหรือผู้อยู่ในวงการศึกษาที่สนใจได้ใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องเสียเวลา ค้นคว้าหรือทำการวิจัยซ้ำอีก นอกจากนี้รายงานการวิจัยยังเป็นหลักฐานที่แสดงว่าครูได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์ โดยได้ทำหน้าที่ทั้งการสอน งานค้นคว้าทดลอง เพื่อพัฒนางานของตน

3.10 ผลการวิจัยปรากฏว่า งบประมาณที่ได้ใช้ส่วนใหญ่จะใช้งบประมาณส่วนตัว เนื่องจากทุนที่ใช้ในการวิจัยในประเทศไทยยังมีจำกัดอยู่มาก และไม่มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อทำวิจัยแก่ครูในโรงเรียนประถมศึกษาโดยตรง ประกอบกับครูอยู่ห่างไกลจากแหล่งทุนในการทำวิจัย จึงไม่มีโอกาสที่จะเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุน ซึ่งเรื่องนี้ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530 : 68) ซึ่งได้จัดสัมมนาศึกษานิเทศก์ทั่วประเทศ และได้ข้อ เสนอแนะของศึกษานิเทศก์จังหวัด เกี่ยวกับความต้องการด้านงบประมาณเพื่อทำวิจัยว่า ควรที่จะมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้สำนักงานการศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ทำวิจัยร่วมกันในเรื่องที่ตรงกัน และควรจัดสรรงบประมาณให้ครู และยังคงสอดคล้องกับการวิจัยของ สุภวัฒน์ เวชประดิษฐ์ (2532 : 55) ซึ่งทำวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์จังหวัดในโครงการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา และพบว่า แหล่งทุนที่ศึกษานิเทศก์จังหวัดใช้ในการวิจัยมากที่สุดคือ ทุนจากโครงการ และอันดับสองคือ ทุนของผู้วิจัยเอง

ซึ่งถ้าครูในโรงเรียนประถมศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องทุนวิจัยก็คงจะทำให้ครูทำวิจัยเพิ่มมากขึ้น

3.11 การที่ครูส่วนใหญ่ทำวิจัยในช่วงที่ว่างจากการสอนนั้น ผู้วิจัยคิดว่าคงเป็นเพราะครูมีงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบอยู่มาก โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนในวันหยุดครูก็ต้องรับผิดชอบงานในครอบครัว เพราะครูที่เป็นตัวอย่างประชากรส่วนมากอยู่ในวัยที่น่าจะมีครอบครัวแล้ว และการที่ครูทำวิจัยในช่วงจากการเรียนการสอนถือว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยชั้นเรียน ซึ่ง โอภาส ศรีปัญญา (2529 : 20) ได้กล่าวเป็นข้อคิดในการทำวิจัยชั้นเรียนไว้ว่า งานหลักของครูคือการสอน ดังนั้นงานวิจัยที่ต้องไม่รบกวนหรือก่อความเสียหายให้แก่การเรียนการสอนตามปกติ และในกระบวนการทำวิจัยก็ระบุไว้ว่า การทำวิจัยชั้นเรียนควรทำความคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน (เรื่องเดียวกัน : 15) แต่ต้องไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อการเรียนการสอน โดยครูทำวิจัยในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนถือว่าทำวิจัยชั้นเรียนได้ถูกต้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยชั้นเรียน

4. การใช้ประโยชน์และการเผยแพร่ผลการวิจัยชั้นเรียน

4.1 ครูผู้ทำวิจัยชั้นเรียนส่วนใหญ่มีการนำผลการวิจัยชั้นเรียนไปใช้ โดยนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่ทำวิจัยโดยตรง และผลการวิจัยสามารถแก้ปัญหาได้ในระดับพอใช้ ทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่า การที่ครูนำผลการวิจัยไปใช้และใช้ในการแก้ปัญหาที่ทำวิจัยโดยตรง คงเป็นเพราะว่าครูเข้าใจจุดมุ่งหมายของการทำวิจัยชั้นเรียนดี ซึ่งเรื่องนี้ โอภาส ศรีปัญญา (2529 : 14-15) ได้นำเสนอจุดมุ่งหมายของการทำวิจัยชั้นเรียนว่า เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและในการทำวิจัยชั้นเรียนทุกครั้งคงมีสาเหตุมาจากปัญหาด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นในชั้นเรียน ฉะนั้นในการทำวิจัยครู จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ เมื่อได้ผลการวิจัยจึงนำผลการวิจัยมาแก้ปัญหาที่ทำวิจัยโดยตรง

แต่เนื่องจากครูมีประสบการณ์ในการทำวิจัยค่อนข้างน้อย จึงอาจทำให้ได้ผลการวิจัยที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ดี ผู้วิจัยคิดว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องนี้ควรให้การความสนใจและให้ความช่วยเหลือแก่ครูผู้ทำวิจัย เพื่อจะให้ครูผู้ทำวิจัยทำวิจัยโดยได้ผลการวิจัยที่สามารถแก้ปัญหาได้ในระดับดีมาก เพื่อให้คุ้มกับเวลา งบประมาณ และเป็นแรงจูงใจให้ครูทำวิจัยต่อไป

4.2 ผลการวิจัยชั้นเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้เผยแพร่ ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่าครูในโรงเรียนประถมศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับแหล่งพิมพ์และการพิมพ์ โดยไม่มีความรู้ทางการพิมพ์ ความรู้ด้านงานศิลปะที่จะใช้ในการออกแบบและจัดรูปเล่มเอกสาร รวมไปถึงการขาดบุคลากรผู้ช่วย และครูไม่มีเวลาเนื่องจากต้องปฏิบัติงานสอน ซึ่งเป็นงานประจำอยู่แล้ว ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ ญาตา ดาวพลังพรหม (2527 : 61) ที่ทำการวิจัยเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัยการศึกษา ปัญหาของผู้เผยแพร่และความต้องการของผู้วิจัย ได้ผลการวิจัยว่า ปัญหาในการเผยแพร่ผลงานวิจัยการศึกษาคือ ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งพิมพ์ทำงานล่าช้า ทำให้วารสารหรือสิ่งพิมพ์ออกไม่ทันกำหนด บุคลากรทางด้านศิลปะก็มีไม่เพียงพอ และคณะผู้จัดทำก็เป็นข้าราชการประจำ จึงไม่มีเวลาในการจัดทำวารสารหรือสิ่งพิมพ์อย่างเต็มที่ ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับการทำวิจัยของ สุภวัฒน์ เวชประดิษฐ์ (2532 : 75) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์จังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา พบว่า การเผยแพร่ผลการวิจัยของศึกษานิเทศก์มีการเผยแพร่เป็นส่วนมาก โดยจะเผยแพร่ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ในสังกัด ทั้งนี้คงเป็นเพราะสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการบริหารและการวางแผน มีหน่วยศึกษานิเทศก์รับผิดชอบงานด้านการทำวิจัยโดยเฉพาะ ทำให้มีความพร้อมทางด้านบุคลากรและเครื่องอำนวยความสะดวก จึงไม่มีปัญหาทางด้านการเผยแพร่ผลการวิจัย ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยที่จัดกระทำโดยครูในโรงเรียนประถมศึกษา

5. ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยชั้นเรียน

ผู้วิจัยแบ่งปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยชั้นเรียนเป็น 6 ด้าน ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยที่ได้ดังนี้

5.1 ปัญหาและอุปสรรคด้านความรู้และทักษะในการทำวิจัย พบว่า โดยส่วนมากจะเป็นปัญหาและอุปสรรคด้านความรู้และทักษะในการดำเนินการวิจัย รองลงมาคือการใช้ค่าสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยคิดว่าถึงแม้ครูในโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่จะเคยศึกษาวิชาที่เกี่ยวกับสถิติและการวิจัยมาก่อน แต่เนื่องจากครูยังขาดประสบการณ์และการฝึกทักษะในการดำเนินการวิจัยอยู่มาก จึงทำให้ไม่มีความมั่นใจในการดำเนินการวิจัยและการใช้ค่าสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล เพราะการดำเนินการวิจัยต้องลงทุนและผู้ทำวิจัยต้องพยายามประหยัดและ

ให้เกิดความสูญเปล่าน้อยที่สุด จึงจำเป็นต้องอาศัยวิชาสถิติศาสตร์ช่วย ซึ่งการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การเลือกและการสุ่มตัวอย่างประชากร การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล (ชุตินา ปัญญาพินิจนุจร 2529 : 33) เกี่ยวกับปัญหาด้านนี้ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 58-59) ได้กล่าวถึงปัญหาในการดำเนินการวิจัยไว้ว่า มีปัญหาในการเลือกใช้ค่าสถิติให้ได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสมและขาดที่ปรึกษาทางสถิติอีกด้วย การแก้ปัญหาทางด้านนี้ก็ควรที่จะมีการ เปิดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้วิจัย ซึ่ง ธีรฎา สรรพศรี (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในอนาคต พบว่า จะมีการฝึกอบรมการวิจัยการศึกษาอยู่เสมอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการศึกษาจะมีการประสานงานกันในแง่การวางนโยบาย แลกเปลี่ยนเทคนิค เครื่องมือ และผลการวิจัย

5.2 ด้านการสนับสนุนจากบุคคลและหน่วยงาน พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ รองลงมาคือ จากบุคลากรผู้ช่วยวิจัย เนื่องจากในการทำวิจัยปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนที่สำคัญมากอย่างหนึ่งคือ การมีนักวิจัยและบุคลากร ที่จะช่วยงานวิจัยที่ได้รับการฝึกอบรมแล้ว (Shaeffer 1979 : 10) และต้องมีผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยอีกด้วย แต่ในหน่วยงานระดับโรงเรียนหรือระดับจังหวัดยังขาดบุคลากรด้านนี้อยู่มาก ประกอบกับกลุ่ม โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และตัวนักเรียนเองไม่สนใจ และเห็นประโยชน์ของการวิจัย กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 62) ได้กล่าวถึง ปัญหาด้านความรู้ ความสามารถของบุคลากรในระดับจังหวัดเกี่ยวกับการวิจัยไว้ว่า มีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยน้อยและยังขาดผู้รู้ที่จะให้คำปรึกษาและคำแนะนำด้านการวิจัยแก่ครู และบุคลากรผู้เกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการวิจัยบางขั้นตอน ในหน่วยงานระดับจังหวัดมีผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องนี้

5.3 ความแหล่งความรู้และเครื่องอำนวยความสะดวก พบว่า ส่วนมากมีปัญหา การขาดแหล่งความรู้ในการค้นคว้าตำราและเอกสารอ้างอิง เนื่องจากการทำวิจัยไม่ว่าจะเป็น การวิจัยในหน่วยงานหรือการวิจัยอื่น ๆ ต้องมีโครงสร้างที่ให้ปัจจัยป้อนเข้า (Input) ใน ด้านต่าง ๆ คือ มีศูนย์ข้อมูลพื้นฐานที่ดี ที่มีความพร้อมเกี่ยวกับข้อมูล โดยมีเอกสารและ วรรณคดีที่เกี่ยวข้องเพียงพอ (สุรางค์ จันทวานิช 2524 : 24-25) แต่ในโรงเรียน ประถมศึกษายังมีปัญหาในด้านนี้อยู่มาก สาเหตุจากโรงเรียนประถมศึกษาตั้งกระจัดกระจายและ

ห่างไกล ประกอบกับ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กทำให้ขาดงบประมาณ ปัญหาทางด้านนี้แม้การทำวิจัยของศึกษานิเทศก์จังหวัดก็ยังมีเหมือนกัน ดังที่ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 60) ได้นำเสนอปัญหาการทำวิจัยของศึกษานิเทศก์ว่า ขาดแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ขาดตำรา เอกสารอ้างอิง และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการวิจัย

5.4 ด้านส่วนตัวของครูผู้ทำวิจัย พบว่า มีปัญหาในด้านการไม่มีเวลาและงบประมาณในการทำวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับที่ ทวีป อภิลิทธิ (2522 : 25-31) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ลักษณะและปริมาณการนำผลการวิจัยไปใช้ของอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนในวิทยาลัยครูที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี 17 แห่ง" พบว่า อาจารย์ในวิทยาลัยครูมีงานที่ต้องรับผิดชอบมากจนไม่มี เวลาที่จะศึกษาและทำวิจัย และกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 62) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดมีปัญหาในการทำวิจัย อีกอย่างหนึ่งคือ บุคลากรในระดับจังหวัดต้องรับผิดชอบงานอื่นมาก ทำให้มี เวลาทำวิจัยน้อย นอกจากนั้นการจัดสรรงบประมาณเพื่อทำวิจัยล่าช้า ไม่ทันการณ์ การใช้งบประมาณก็มีปัญหา เนื่องจากช่วงปีงบประมาณกับช่วงปีการศึกษาคาบ เกี่ยวกันทำให้ไม่สามารถใช้เงินในช่วง เวลาที่จำเป็นในขั้นตอนการดำเนินการวิจัย นอกจากนี้งบประมาณเพื่อการวิจัยยังมีน้อยและยังไม่มี การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยแก่ครูโดยตรง ครูส่วนมากจึงมีปัญหาในเรื่อง งบประมาณและ เวลาในการทำวิจัย ส่วนสาเหตุที่ครูระบุนั้นก็สอดคล้องกับปัญหาคือ คุรมี เวลา น้อย ยากจน ขาดความมั่นใจ และมีงานอื่น เป็นงานประจำอยู่แล้ว

5.5 ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาในด้านการขาดงบประมาณสนับสนุนในการนำผลการวิจัยไปใช้ ปัญหาทางด้านนี้สอดคล้องกับการทำวิจัยของ ญาดา ดาวพลังพรหม (2527 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าปัญหาการเผยแพร่ผลการวิจัยคือ ปัญหาด้านบุคลากร งบประมาณ และแหล่งพิมพ์ เป็นปัญหามากที่สุด นอกจากนี้การทำวิจัยของศึกษานิเทศก์จังหวัดยังมีปัญหาเกี่ยวกับ เรื่องนี้ ซึ่ง กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 61) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดที่ได้ทำวิจัยในโครงการการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาไม่มีโครงการรองรับ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้และ เผยแพร่ และการนำผลการวิจัยไปใช้ยังไม่ถึงโรงเรียน เนื่องจากไม่มีงบประมาณทางด้านนี้นั่นเอง

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยชั้นเรียนในทุก ๆ ด้าน เมื่อนำมา เปรียบ เทียบกันระหว่างครูผู้สอนกับครูวิชาการโรงเรียนแล้ว ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่าง มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้คง เป็น เพราะว่าครูผู้สอนและครูวิชาการโรงเรียนมีคุณสมบัติและ สภาพแวดล้อมที่ไม่แตกต่างกันนั่นเอง

6. ความต้องการในการทำวิจัยและความต้องการความช่วยเหลือในการทำวิจัย ชั้นเรียนมีทั้งหมด 5 ด้าน ซึ่งจะอภิปรายดังนี้

6.1 ด้านความรู้และทักษะในการทำวิจัย ครูส่วนใหญ่มีความต้องการความรู้ และทักษะในเรื่องการสร้าง เครื่องมือ เพื่อ เก็บรวบรวมข้อมูล ความรู้และทักษะเกี่ยวกับระเบียบ วิธีการศึกษา และจากการวิจัยในด้านปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยที่ปรากฏผลว่า ความรู้ และทักษะทางการวิจัยสำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษานั้นยังมีปัญหาอยู่มาก ทำให้ครูมีความ ต้องการความรู้และทักษะทางด้านนี้มาก จากการวิจัยของ พร้อมพรรณ อุดมสิน (2528) เรื่อง ความต้องการ เสริมสมรรถภาพการวิจัยทางการศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูใน โรงเรียนประถมศึกษามีความต้องการความรู้ทางการศึกษา ความรู้ทางการวิจัย และสถิติ เพื่อ เสริมสมรรถภาพทางการวิจัยในระดับมาก และความสำคัญของระเบียบวิธีวิจัยนั้น ชูติมา ปัญญาพิณจนฎ (2520 : 33) ยังได้กล่าวไว้ว่า การเข้าใจระเบียบวิธีวิจัยจะช่วยให้ผู้ทำ การวิจัย เข้าใจรูปแบบและลักษณะสำคัญ รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยแบบต่าง ๆ ได้ดี สามารถ เลือกแบบการวิจัยได้อย่าง เหมาะสม ความต้องการทางด้านนี้ของครูผู้สอนกับครูวิชาการ โรงเรียนไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งคงจะมีสาเหตุมาจากการ ที่ครูผู้สอนและครูวิชาการ โรงเรียนมีพื้นฐานความรู้ทางการวิจัยในระดับเดียวกัน

6.2 ด้านแรงจูงใจและการสนับสนุนในการทำวิจัย ครูส่วนใหญ่ต้องการให้มี ผู้เชี่ยวชาญสำหรับให้คำปรึกษาในการทำวิจัย และต้องการให้มีการสนับสนุนให้มีการ เผยแพร่ ผลงานวิจัยที่ครูทำและมีการทดลองใช้อย่างได้ผลแล้ว เนื่องจากการทำวิจัยในโรงเรียน ประถมศึกษายังมีปัญหาด้านการขาดผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ดังที่เสนอไปแล้วในขั้นตอน ของปัญหาในการทำวิจัย และส่วนมากผู้ทรงคุณวุฒิก็เป็นครูภายในโรงเรียน ดังที่เสนอไว้ใน ขั้นตอนสภาพการทำวิจัย จึงทำให้ครูต้องการการสนับสนุนทางด้านนี้มาก ซึ่งเรื่องนี้สอดคล้อง กับที่ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 63) ได้กล่าวถึงความต้องการทางด้านนี้ว่าควรจัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญทางการ

วิจัยให้การช่วยเหลือในการทำวิจัยระดับจังหวัด และควรจัดให้มีหน่วยงานหรือคณะบุคคลที่รับผิดชอบการวิจัยระดับกรม และจังหวัด เพื่อให้มีคณะทำงานวิจัยโดยตรง ส่วนในด้านแรงจูงใจ ครูต้องการให้มีการจัด เผยแพร่ผลการวิจัยที่ครูทำและทดลองใช้ได้ผลดีแล้ว ซึ่งจะช่วยให้ครูกำลังใจและภูมิใจในผลงานของตนเองนั้น สูทิน เนียมพลัม (2530 : 22) ได้กล่าวไว้ว่า ในการส่งเสริมการวิจัยควรมีการนำผลการวิจัยไปใช้ ซึ่งจะทำให้นักวิจัยมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ และควรจะมีการจัดพิมพ์เผยแพร่ผลการวิจัย ชูติมา ปัญญาพิณิจนุฎ (2529 : 46) ก็กล่าวถึงเรื่องนี้ในทำนองเดียวกันว่า ควรสนับสนุนให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้ในหน่วยงานและสนับสนุนให้มีการนำผลการวิจัยไปบรรยายในการประชุมต่าง ๆ และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการทางด้านนี้ระหว่างครูผู้สอนและครูวิชาการ โรงเรียน ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งคงเป็นเพราะครูผู้สอนและครูวิชาการ โรงเรียนมีปัญหาในเรื่องการสนับสนุนการทำวิจัยในลักษณะเหมือนกัน

6.3 ด้านงบประมาณในการทำวิจัย ครูส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดงบประมาณสนับสนุนการวิจัยให้ทัน เวลาและควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยแก่ครูทุกปี ในการทำวิจัยทุกระดับปัจจัยที่จำเป็นมากอีกอย่างหนึ่งก็คือ งบประมาณ เพราะถ้าจะจัดทำการศึกษาให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพแล้ว ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการวิจัยอย่างเพียงพอ (สูทิน เนียมพลัม 2530 : 22) แม้ไม่ได้ทำวิจัยครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจอยู่แล้ว ฉะนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบจึงควรจัดสรรงบประมาณมาให้ ซึ่งเรื่องนี้ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 63) ได้เสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาให้ทัน เวลา เป็นประจำทุกปี งบประมาณที่จัดสรรควรเป็นงบประมาณเฉพาะและมีจำนวนเพียงพอ งบประมาณที่จะสนับสนุนการวิจัยชั้นเรียนควรจัดสรรแก่ครูโดยตรง นอกจากนี้ครูผู้วิจัยควรที่จะรู้จักแสวงหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เอง ชูติมา ปัญญาพิณิจนุฎ (2529 : 44) จะช่วยลดปัญหาและความต้องการทางด้านนี้ เพื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านนี้ระหว่างครูผู้สอนและครูวิชาการโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการจัดสรรงบประมาณแก่ครูโดยตรง ไม่ควรจัดมาสู่โรงเรียน ทั้งนี้คงเนื่องมาจากครูวิชาการโรงเรียนต้องการทำวิจัยในปัญหาที่กว้างและเป็นปัญหาที่ต้องใช้ตัวอย่างประชากรมากกว่าการทำวิจัยของครูผู้สอน เพราะงานวิจัยของครูวิชาการโรงเรียนอาจ เป็นเรื่องที่จะนำไปใช้ในระดับโรงเรียน ส่วนครูผู้สอนอาจทำงานวิจัยในวงแคบกว่า เพื่อนำผลไปใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนเท่านั้น

6.4 ด้านเวลาในการทำวิจัย ครูส่วนใหญ่มีความต้องการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบกำหนดให้ผู้มีโครงการวิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยถือว่าเป็นเวลาส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนประจำ และควรให้สิทธิ์แก่ครูที่ปฏิบัติการสอนมาระยะหนึ่งลาไปทำวิจัยได้โดยได้รับเงินเดือนตามปกติ ในการทำวิจัยแต่ละเรื่องต้องอาศัย เวลามากตั้งแต่การเลือกหัวข้อหรือปัญหาในการวิจัย การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์ อ้างถึงใน กานดา พูนลาภทวี 2523 : 33) แต่ครูในโรงเรียนประถมศึกษาเวลาน้อย เพราะต้องทำการสอนและมีงานประจำชั้น ครูผู้ทำวิจัยจึงต้องการ เวลาในการทำวิจัย เรื่องนี้ สุทิน เนียมพลัม (2530 : 23) เสนอไว้ว่า แนวทางส่งเสริมการวิจัยนั้นผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้นักวิจัยที่ปฏิบัติงานดีเด่นได้มีโอกาสก้าวหน้า เพื่อพัฒนางานในสาขาของตนให้มีคุณภาพโดยกำหนดแนวทาง ระเบียบปฏิบัติ ความต้องการทางด้านนี้ของครูผู้สอนและครูวิชาการภายในโรงเรียนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งคงเป็นเพราะครูวิชาการโรงเรียนก็เป็นครูผู้สอนด้วยจึงไม่มีเวลา เช่นเดียวกับครูผู้สอน

6.5 ด้านแหล่งความรู้และเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย ครูส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดแหล่งความรู้ในระดับอำเภอ โดยรวบรวมเอกสาร ตำรา และงานวิจัยใหม่ ๆ จัดส่งมายังโรงเรียนเป็นประจำ เนื่องจากการขาดแหล่งความรู้ที่เป็นเอกสาร ตำรา วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อการวิจัยยังเป็นปัญหามากในการทำวิจัยทุกระดับแม้แต่ระดับอุดมศึกษา ซึ่ง ทวีป อภิลิทธิ์ (2521 : 31) ได้ทำวิจัยเรื่อง ลักษณะและปริมาณการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารวิทยาลัยครูที่เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี 17 แห่ง พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการนำผลการวิจัยไปใช้คือเรื่อง ไม่มีรายชื่อและบทความวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้ว จึงทำให้การทำวิจัยทุกระดับมีความต้องการทางด้านนี้มาก เช่น การทำวิจัยของศึกษานิเทศก์จังหวัดในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ซึ่ง กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 16) เสนอไว้ว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดต้องการ เอกสาร เกี่ยวกับการวิจัย เช่น คู่มือการวิจัย สรุปผลการวิจัย ข่าวสารการวิจัย และมีการแจกจ่ายให้ผู้ทำวิจัยระดับจังหวัด ควรสนับสนุนให้จังหวัดมีแหล่งค้นคว้า โดยรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยไว้อย่างเพียงพอ ความต้องการทางด้านนี้ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เพราะสภาพสิ่งแวดล้อมของครูผู้สอนและครูวิชาการโรงเรียนไม่แตกต่างกัน โดยอยู่ในสถานศึกษาเดียวกันจึงมีความต้องการทางด้านนี้

เหมือนกัน

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากการวิจัยชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่มุ่งนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ ผู้วิจัยคิดว่า ควรที่จะมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการทำวิจัยให้มากขึ้น โดยดำเนินการด้วยวิธีการต่อไปนี้

1.1 ส่งเสริมความรู้ทางการวิจัยแก่ครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยการจัดอบรมระยะสั้นและระยะยาว เป็นประจำทุกปีและอย่างทั่วถึง

1.2 จัดสรรงบประมาณ เวลา วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนทั้งเครื่องอำนวยความสะดวกเพื่อใช้ในการวิจัยแก่ครูอย่างเพียงพอ

1.3 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิทางการวิจัยไว้คอยให้คำปรึกษาแก่ครูผู้ทำวิจัย

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการผลิตครู ควรมีการจัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาความรู้ทางสถิติและการวิจัย รวมทั้งได้ฝึกทำภาคินพนธ์หรือการทำวิจัยย่อย เพื่อให้ผู้เรียนที่จบออกมาเป็นครูสามารถทำวิจัยชั้นเรียนได้

3. ควรกำหนดให้ผู้บริหารทางการประถมศึกษาทุกระดับได้ทำวิจัยย่อยอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง เพื่อเป็นการทำให้ผู้บริหารมีความรู้ ประสบการณ์ และมีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย สามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่จะให้คำปรึกษาแก่ครูผู้ทำวิจัยได้

4. เพื่อให้ครูผู้ทำวิจัยมีขวัญและกำลังใจในการทำวิจัยชั้นเรียน ควรมีการยกย่อง และควรมีการนำผลการวิจัยชั้นเรียนที่มีการทดลองใช้ได้ผลแล้วไปใช้และเผยแพร่อย่างกว้างขวาง
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและนำเสนอรูปแบบ เทคนิค และวิธีการที่เหมาะสมในการทำวิจัยชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูในการทำวิจัยชั้นเรียนต่อไป

2. ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาสมรรถภาพพื้นฐานทางการวิจัยของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา

3. ควรมีการศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้ในภูมิภาคหรือเขตการศึกษาอื่น เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบ